

ВИБІРКОВИЙ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності

Methodology and Organization of Scientific Research with Fundamentals of Intellectual Property

Рівень	Курс / семестр	Обсяг	Контроль	Мова
магістерський	1 / 1	3,0 ЄКТС 90 год.	залік	українська

Спеціальність: G18 - Геодезія та землеустрій | **Освітня програма:** «Геодезія, землеустрій та кадастр»

Викладач

Белікова Наталія Віталіївна, доцент | [профіль викладача](#)

E-mail: belikova.n.v@kart.edu.ua | **Консультації:** онлайн у Zoom, вівторок 17:00-18:00

Чому варто обрати?

Дисципліна присвячена вивченню фундаментальних засад методології наукового пізнання, теорії та технології організації науково-дослідної діяльності, а також нормативно-правових механізмів захисту й комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності. Ви опануєте системні, емпіричні, теоретичні, економіко-статистичні та геоінформаційні методи дослідження, необхідні для розв'язання складних науково-прикладних завдань у галузі геодезії, землеустрою, кадастру та моніторингу земель. Курс розкриває практичні алгоритми організації науково-дослідного процесу, методика висування наукових гіпотез, генерації нових ідей та ведення бібліографічного пошуку. Особливий акцент зроблено на правилах підготовки, нормативному оформленні (за вимогами ДСТУ 3008, ДСТУ 8302:2015) та публічному захисті випускної кваліфікаційної (магістерської) роботи, а також дотриманні принципів академічної доброчесності та етичного використання AI-інструментів у науковій творчості.

Після завершення курсу Ви зможете

- формулювати та обґрунтовувати наукову проблему, тему, мету, завдання, об'єкт і предмет наукового дослідження у сфері геодезії та землеустрою;
- обирати та застосовувати оптимальний комплекс загальнонаукових, теоретичних, емпіричних, економіко-статистичних методів і ПІС-моделювання;
- здійснювати якісний та систематичний пошук, накопичення, систематизацію, аналіз й інтерпретацію науково-технічної інформації з фахових баз даних та наукометричних систем (Scopus, Web of Science, Google Scholar, репозитаріїв);
- орієнтуватися в об'єктах інтелектуальної власності, правових нормах їхнього захисту (патенти, авторські права, ноу-хау) та механізмах комерціалізації результатів досліджень;
- дотримуватися правил академічної доброчесності, норм цитування, бібліографічного опису та етичних вимог до використання генеративного штучного інтелекту;
- структурувати та оформлювати результати наукового пошуку у вигляді наукових статей, тез доповідей, аналітичних звітів та матеріалів кваліфікаційної (магістерської) роботи згідно з вимогами нормоконтролю;
- готувати публічні виступи, презентації та ефективно відстоювати власну наукову позицію на конференціях, наукових семінарах і під час захисту кваліфікаційної роботи.

Передумови

Що потрібно на старті. Для успішного засвоєння курсу здобувачу необхідна наявність освітнього ступеня бакалавра, а також фундаментальні знання з вищої геодезії, комп'ютерної графіки, геоінформаційних систем і баз даних (ГІС і БД) та впевнені навички роботи з персональним комп'ютером.

Основні тематичні блоки

- Теоретичні основи науки, сутність та методологія наукових досліджень: наука як система знань, еволюція наукового пізнання, категоріальний апарат (об'єкт, предмет, мета, завдання, гіпотеза), принципи та рівні методологічного аналізу.
- Методи та методична система наукових досліджень: класифікація методів (емпіричні, теоретичні, економіко-статистичні, порівняльні, ГІС-моделювання, експертні оцінки, евристика, «мозковий штурм» та генерація нових ідей).
- Наукова організація дослідного процесу та інформаційне забезпечення: принципи наукової організації праці (НОП) дослідника, пошук, аналіз й інтерпретація наукової інформації, робота з науковою періодикою та електронними бібліотечними ресурсами.
- Основи інтелектуальної власності, її захист та комерціалізація: види й об'єкти права інтелектуальної власності, нормативно-правова база України, авторське та патентне право, ефективність комерціалізації інноваційних розробок.
- Методика підготовки, оформлення та захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи: структура, зміст та правила нормоконтролю (ДСТУ 3008, ДСТУ 8302), підготовка реферату, анотації, ілюстративного матеріалу (презентації) та процедура публічного захисту.

Навчання, практика та оцінювання

Практична (лабораторна) складова

- ПР-1. Організація науково-дослідної роботи у вищому навчальному закладі: вивчення структури та нормативної бази вузівської науки, суб'єктів та форм наукової діяльності здобувачів вищої освіти.
- ПР-2. Поняття науки та її законодавчо-нормативне регулювання в Україні: аналіз Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», пріоритетних напрямів розвитку науки та інтеграції в світовий науковий простір.
- ПР-3. Методологічні засади наукових досліджень у землеустрої: формулювання об'єкта, предмета, мети, засад та обґрунтування вибору конкретно-наукових і ГІС-методик для дослідження.
- ПР-4. Методика підготовки та технічне оформлення наукових і кваліфікаційних робіт: опанування вимог ЄСКД / ДСТУ 3008 до побудови та технічного оформлення текстової й планово-картографічної частин магістерської роботи.
- ПР-5. Наукова організація дослідного процесу: розробка раціонального трудового режиму науковця, планування етапів вишукувань та організації робочого місця.
- ПР-6. Інформаційне забезпечення наукової роботи та робота з літературою: практичні прийоми пошуку, аналізу, систематизації та складання бібліографічного опису за ДСТУ 8302:2015 у наукометричних базах та репозитарії.
- ПР-7. Економіко-статистичні методи у дослідженні геодезичних і кадастрових процесів: застосування аналізу динаміки, факторного аналізу, моделювання та оптимізації.
- ПР-8. Індивідуальні тематичні дослідження та підготовка реферату магістерської роботи: опрацювання актуальних напрямів (цифрові технології та ГІС у землевпорядкуванні, правові засади кліматичної адаптації, інклюзивне землекористування, правовий захист результатів дослідження).

Інструменти. Спеціалізоване ПЗ та аналітичні ресурси: QGIS / ArcGIS / Digitals (для візуалізації, кадастрового й просторового аналізу), MS Excel / SPSS / R (для математичної обробки даних та статистичного аналізу), процесори MS Word / LibreOffice (для складання й нормоконтролю текстових звітів). Наукові та кадастрові бази даних: Google Scholar, Scopus, Web of Science, Національний репозитарій академічних текстів, Електронна бібліотека УкрДУЗТ (lib.kart.edu.ua), Публічна кадастрова карта України, Геопортал НІГД. Освітньо-комунікаційне середовище: Навчальна платформа Moodle УкрДУЗТ (do.kart.edu.ua), сервіс відеоконференцій Zoom для проведення синхронних занять і консультацій.

Як проходитиме навчання

15 год. лекцій · 15 год. практичних(лабораторних) занять · 60 год. самостійної роботи. Курс супроводжується текстовими матеріалами й презентаціями; передбачає обговорення, групові завдання, виконання та захист практичних (лабораторних) робіт.

Оцінювання

Що оцінюється	Балів
Практичні (лабораторні) завдання: виконання та захист робіт	45
Самостійна робота / Індивідуальне, інтерактивне, творче завдання	15
Підсумковий модульний тест	40
Разом за модуль	100

Підсумкова оцінка: середнє арифметичне результатів двох модулів. За потреби оцінку можна підвищити на заліку, відповівши на запитання викладача та продемонструвавши практичні навички.

Короткі правила курсу

- **Дедлайни.** Завдання мають здаватися у визначений термін. Пропущені заняття відпрацьовуються шляхом виконання індивідуального, інтерактивного завдання в повному обсязі під час консультацій
- **Академічна доброчесність.** Усі завдання, тести та звіти виконуються здобувачем індивідуально. Використання чужих графічних файлів, плагіат та списування суворо заборонені й оцінюються у 0 балів
- **Генеративний ШІ.** Дозволений лише як допоміжний інструмент із обов'язковим зазначенням його використання у звіті; результат роботи студент перевіряє й обґрунтовує самостійно. Автоматично згенеровані рішення не звільняють студента від особистого обґрунтування та захисту результатів перед викладачем.
- **Участь у навчанні.** Відвідування занять обов'язкове; у навчальній (віртуальній) аудиторії та онлайн-чатах діють правила професійної й етичної комунікації.

Інклюзивність та доступне середовище

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Ключові ресурси

- **Матеріали, завдання та оголошення:** [курс у Moodle](#)
- **Правила доброчесності:** [Кодекс академічної доброчесності УкрДУЗТ](#)
- **Навчальні видання:** [репозитарій УкрДУЗТ](#)
- **Повна робоча програма освітнього компонента:**
<https://drive.google.com/drive/folders/15PyBHGjB6sGA30A69gcjltYnoiYkLDeH>

Важливо: детальний тематичний план, повні критерії оцінювання, перелік джерел і нормативні положення наведено в Moodle та РПОК.